

Ontwerp

Van het derde Gelders Waterhuishoudingsplan 2005-2009

- 1 **Beleid**
- 2 **Uitvoering**
- 3 **Bijlagen**

Water leeft in Gelderland

Ontwerp derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009

Deel I. Het beleid + beleidskaarten

Deel II. Uitvoeringsprogramma

Deel III. Bijlagen

Gedeputeerde Staten 29 juni 2004

Water **leeft** in Gelderland

Inhoud

Bijlage 1.	Evaluatie Tweede Waterhuishoudingsplan 1996-2004	5
Bijlage 2.	Toelichting op de Europese Kaderrichtlijn Water	9
Bijlage 3.	Rijksbeleid, internationale afstemming en afstemming met buurprovincies	15
Bijlage 4.	Overzicht dubbelfuncties bij functie landbouw	17
Bijlage 5.	De Ladder van Keereweer voor verschillende dubbelfuncties	19
Bijlage 6.	Chemische normen Europese Kaderrichtlijn Water (2004)	21
Bijlage 7.	Verklarende woordenlijst	25
Bijlage 8.	Zwemwateren	29
Bijlage 9.	Meerjarenplanning aanpassing regelingen	33

Evaluatie Tweede Waterhuishoudingsplan 1996-2004

In deze bijlage wordt een samenvatting gegeven van de evaluatie van het vigerende Gelderse waterbeleid. Daartoe zijn enquêtes gehouden met mede-overheden en belangenorganisaties en zijn de taakstellingen uit WHP2 geëvalueerd. De betreffende evaluatierapporten zijn voor opvraag beschikbaar.

Evaluatiepunten uit gehouden enquêtes met mede-overheden en belangenorganisaties:

Niet teveel nieuw beleid, concentreer je op betere uitvoering.

Met WB-21 hebben we genoeg nieuw beleid. In het WHP moet de stroomgebiedsvisie nader worden afgewogen en uitgewerkt.

Ambities afgestemd op beschikbaar geld

De doelen in het tweede waterhuishoudingsplan waren te hoog in relatie tot de middelen. Er klinkt duidelijk de roep om haalbare realistische ambities neer te zetten voor de planperiode.

Proces WHP3 is zeer belangrijk

Degenen die ambtelijk betrokken waren bij het opstellen van het tweede waterhuishoudingsplan, hadden over het algemeen waardering voor het proces. Bij deze groep leeft het beeld dat voor het proces goed de tijd is genomen en dat er een uitgebalanceerd stuk is ontstaan. Rijksdirecties zijn tevreden over de doorwerking van het beleid. Op onderdelen waren er wel kanttekeningen, zoals wat betreft de grondwateronttrekkingenplafonds.

De 'insprekers' (gemeenten en belangenorganisaties) hadden meer moeite met het proces. Zo werd er gepleit voor meer tijd om op concepten te reageren, omdat het nauwelijks mogelijk was om de stukken goed door de eigen organisatie te laten beoordelen.

Gemeenten doen zaken met het waterschap.

Gemeenten vinden de waterschappen goede vertalers van provinciaal beleid, ze vinden dat de provincie best 'op afstand' mag zitten, maar aan de andere kant wordt provinciale participatie op de werkvloer zeer gewaardeerd.

Uit de enquête komt naar voren dat de geïnterviewden 'gewoon' een waterhuishoudingsplan verwachten.

De Europese Kaderrichtlijn Water met zijn stroomgebiedsbeheersplannen is nog te vaag. Wellicht kan het stroomgebiedsbeheersplan de functie van het waterhuishoudingsplan in de toekomst overnemen.

Evaluatiepunten uit WHP2

Algemeen beeld

Er is de laatste paar jaar veel tijd besteed aan planvorming. Dit levert een aantal tastbare visies en plannen op, zoals reconstructieplannen en stroomgebiedsvisies. Door deze planvorming is de laatste jaren minder tijd besteed aan de uitvoering van de taakstellingen uit WHP2.

Optimalisering van de waterhuishouding

Niet overal in Gelderland zijn peilbesluiten genomen waar dat in WHP2 was voorgeschreven. De optimalisering van de regionale waterhuishouding is niet op groot schaal tot uitvoering gebracht. Wel is er veel onderzoek naar de regionale waterhuishouding uitgevoerd. In de Veluwe, Gelderse Vallei en Achterhoek zijn veel onderzoeken gekoppeld aan de reconstructie en stroomgebiedsvisie. Voor het Rivierengebied zijn onderzoeken uitgevoerd in het kader van de stroomgebiedsvisie.

Verdrogingsbestrijding

Ten tijde van het maken van het tweede waterhuishoudingsplan zijn een aantal drempels genoemd die de verdrogingsbestrijding in de weg stonden. Dit waren onder andere het ontbreken van een schaderegeling, subsidieregelingen en financiering. Nu deze drempels (geheel of gedeeltelijk) zijn weggenomen, levert de verdrogingsbestrijding nog steeds niet veel effecten op, ondanks het grote aantal projecten dat is uitgevoerd. De laatste paar jaren zijn er amper meer projecten in uitvoering genomen, doordat mogelijke maatregelen complex van aard zijn en een grote impact hebben op de omgeving. Uit het recente onderzoek Vorden/Lochem volgt dat een combinatie van maatregelen van zowel reductie drinkwateronttrekking als verhoging peilen (verondiepen sloten) het meeste effect hebben op de verdrogingsbestrijding.

Ecologische verbindingzones

De ecologische verbindingzones zijn waar mogelijk meegenomen in de lopende landinrichtingsprojecten. Om een antwoord te krijgen op de vraag hoe de ecologische verbindingzones binnen Gelderland gerealiseerd kunnen worden, heeft de provincie besloten begin 1998 de verkenningsfase van het project 'Groene Connecties' te starten. De verkenning is in nauwe samenwerking met de Gelderse waterschappen en gemeenten uitgevoerd en heeft geleid tot een voorgestelde aanpak voor de realisering van evz's.

Waterbeheer in stedelijk gebied

Het algemene beeld is dat er aan de optimalisering van het stedelijk waterbeheer gewerkt wordt, maar dat de gemeenten en waterschappen er nog lang niet zijn. Waterschappen overleggen meer en meer met gemeenten over stedelijk waterbeheer en op enkele plaatsen heeft het waterschap het stedelijk waterbeheer overgenomen van de gemeenten. Verder werken diverse gemeenten aan stedelijke waterplannen/visies. In dergelijke plannen worden de maatregelen aangegeven die in het kader van duurzaam stedelijk waterbeheer uitgevoerd worden, geredeneerd vanuit de watersysteembenadering. Recent is door de invoering van de watertoets nogmaals het belang aangegeven van een vroegtijdige afstemming tussen het water en ruimtelijke ontwikkelingen. Nu ook de stroomgebiedsvisies bijna klaar zijn merken gemeenten waar ze rekening mee moeten houden. Met de watertoets intensiveert het aantal contactmomenten tussen waterschap en gemeenten. In de huidige situatie is het nog niet exact duidelijk wie waar verantwoordelijk voor is. In de komende periode is het nodig dat alle wateren in de stad die een relatie hebben met het water buiten de stad, beheerd worden door het waterschap.

Drink- en industriewatervoorziening

De regionale grondwateronttrekkingsplafonds die genoemd zijn in het tweede waterhuishoudingsplan zijn nagenoeg allemaal gehaald. Het drinkwaterbedrijf wint alleen nog te veel drinkwater uit grondwater op de Veluwe. Na uitvoering van de optimalisatie drinkwatervoorziening Zuid-Veluwe en KAN-gebied verwacht het waterbedrijf dat ook het plafond op de Veluwe wordt gehaald. Tot nu toe is het beleid en zijn de maatregelen met name gericht op het realiseren van de regionale reductietaakstellingen. De effecten van deze reductie op de verdrogingsbestrijding zijn onvoldoende groot. In het derde waterhuishoudingsplan moeten we meer naar effectgericht beleid en maatregelen.

Berekening landbouw

De hoeveelheid onttrokken water ten behoeve van de berekening is sterk afhankelijk van het weer. Daardoor is laatste paar jaren relatief weinig berekend. Momenteel beschikt ca. 80% van de akkerbouwers en veetelers over een beregeningsplanner. De beregeningsplanner voorkomt verspilling van beregeningswater. De effectiviteit van de beregeningsplanner wordt momenteel nader geëvalueerd.

De natte natuur(functie) leeft nog niet echt onder de gemeenten.

Bij bestemmingsplanwijzigingen wordt niet of nauwelijks rekening gehouden met de functie (water)natuur. In de stroomgebiedsvisie is natuur één van de opgaven die uitgewerkt is.

Ecologisch waardevolle wateren

Wij hebben het rapport 'basisdocument waardevolle waternatuur' opgesteld. In dit rapport staan voor heel Gelderland de belangrijkste natte natuurwaarden (Hoogste Ecologische Niveau) en minder belangrijke natte natuurwaarden (Specifiek Ecologische Niveau).

Zwemwater

De bacteriologische kwaliteit van de zwemplaatsen langs de randmeren is de laatste jaren sterk verbeterd. Toch is de bacteriologische kwaliteit nog niet zo betrouwbaar als bij de overige zwemplaatsen in de provincie.

Instrumenten

De 1-loket-gedachte heeft nog geen handen en voeten gekregen bij waterschappen en gemeente. Eerder is al geconstateerd dat behoefte is aan verantwoordelijkheden van beheer van water in de stad. Daarin moet de 1-loket-gedachte ook onderdeel van uitmaken.

Monitoring

Het verkrijgen van afstemming over de te gebruiken indicatoren is voor het opstellen van de 1e watersysteemrapportage (1999) een belangrijk onderwerp van gesprek geweest. Voor de tweede watersysteemrapportage heeft deze afstemming veel minder overleg gevergd.

Het gebruik van de Handleiding Regionale watersysteemrapportage heeft het werkoverleg op dit punt ondersteuning geboden. De uitkomsten van de evaluatiestudie van het primaire grondwaterstandsmeetnet hebben aangegeven dat het net voldoet aan de gestelde kwaliteitsdoelstellingen. Alternatieve inrichtingsvoorstellen zijn geëvalueerd op kosten en automatiseringsaspecten. Het meetnet wordt op dit moment gesaneerd naar 450 meetpunten en de 14 daagse handmetingen worden vervangen door automatische 3 uur metingen die een 3 maandelijks bezoek aan de meetpunten vergen. De uitvoering daarvan ligt bij het waterbedrijf waarvoor door Provinciale Staten een langjarig contract is afgesloten.

Waterketenbenadering

Op initiatief van waterleidingbedrijf Vitens wordt momenteel samen met een tiental gemeenten, de vier waterschappen in Gelderland en de provincie onderzoek verricht naar de toekomst van de waterketen in Gelderland.

1. Wat is het implementatietraject van de Kaderrichtlijn?

De lidstaten van de Europese Unie hebben de wettelijke plicht om de Kaderrichtlijn Water vast te leggen in hun wetgeving en deze door te laten werken in hun plannen. De Kaderrichtlijn Water is bindend wat betreft de te bereiken resultaten. De chemische en ecologische doelen voor alle waterlichamen moeten in 2015 zijn gehaald. Middels derogatie (= uitstel) is het toegestaan 2x6 jaar uitstel te vragen voor het behalen van de doelstellingen. Dit uitstel moet wel goed worden onderbouwd. Na 2x6 jaar toestemming tot derogatie te hebben gekregen, is er de mogelijkheid om definitief lagere ecologische doelstellingen vast te stellen. De uiteindelijke deadline is 2027. Figuur 1.2 geeft de belangrijkste mijlpalen van de Kaderrichtlijn Water weer.

De implementatie van de Kaderrichtlijn Water geschiedt fasegewijs:	Belangrijke mijlpalen KRW	Mijlpalen KRW
• de fase van de karakterisering (deel)stroomgebieden (2003-2004);	2003: start uitvoering	2003 2004 beschrijving stroomgebiedsdistrict
• start uitvoering monitoringprogramma (2006);	2009: 1e SGBP	2006 uitvoering monitoringprogramma
• de fase van voorbereiding van het stroomgebiedbeheersplan-1 (SGBP-1) (2005-2009);	2015: bereiken doelen / 2e SGBP	2008 ontwerp-SGBP / start inspraak
• de fase van realisatie SGBP-1 (2009-2015).	2021: 3e SGBP	2009 invoering nieuwe tarieven voor water
	2027: deadline doelen / 4e SGBP	2010 invoering nieuwe tarieven voor water
		2012 maatregelen programma operationeel
		2015 eventuele herziening KRW
		2019
		2021
		2027

Figuur 1.2 – De mijlpalen van de Kaderrichtlijn Water

In 2004, moet de eerste inhoudelijke slag zijn gemaakt met een beschrijving van de kenmerken van de stroomgebieden. Deze eerste fase staat in het teken van het voldoen aan de rapportageverplichtingen volgens artikel 5 van de Kaderrichtlijn Water. Deze rapportage dient uiterlijk 22 maart 2005 aan de Europese Commissie te zijn aangeboden. De verplichtingen omvatten:

Een analyse van de kenmerken van het stroomgebied;
Een beoordeling van de effecten van menselijke activiteiten;
Een economische analyse van het watergebruik.
register beschermde gebieden (gebieden die door de Europese wetgeving beschermd zijn zoals vogelrichtlijngebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, zwemwatergebieden).

In 2009, moeten de te bereiken resultaten vastgelegd zijn in zogenaamde Stroomgebiedbeheersplannen voor internationale stroomgebieden. Nederland maakt deel uit van vier van deze internationale stroomgebieden (Eems, Rijn, Maas en Schelde). Gelderland maakt deel uit van het Rijn en Maas stroomgebied (zie figuur 1.3).

Figuur 1.3 - De internationale stroomgebieden waar Nederland deel van uitmaakt

In 2012 moet vervolgens een maatregelenprogramma opgesteld zijn en uitgevoerd worden. De kosteneffectiviteit van maatregelen moet hierbij meegewogen zijn. In 2015 moeten de doelen, zoals verwoord in het stroomgebiedbeheersplan, zijn gehaald. Mits voldoende onderbouwd, kan een verlenging van maximaal twee periodes van zes jaar worden toegekend. De uiteindelijke deadline voor het bereiken van de doelen is 2027.

2. Wat is de fasering van ambities?

De provincie Gelderland volgt bij de implementatie van de Kaderrichtlijn Water een pragmatische strategie, die tot realistische doelen leidt, geheel in lijn met de Ambitienotitie van het rijk (Pragmatische Implementatie Europese Kaderrichtlijn Water in Nederland).

De Kaderrichtlijn Water geldt voor alle oppervlaktewateren in geheel Gelderland. Chemische normen gelden voor alle wateren en ecologische doelstellingen worden vastgesteld per oppervlakterwaterlichaam. Vrijwel alle oppervlaktewaterlichamen zullen worden aangewezen als sterk veranderde water of kunstmatig en kennen daarmee als doelstelling voor 2015 de GEP. De ecologische doelen voor 2015 in het WHP-3 vormen de Gelderse inzet voor een prioritering van de doelen voor 2015 in het SGBP. Dit betekent dat er goede motivatie nodig is voor het niet behalen van de GEP in 2015 in alle overige waterlichamen van Gelderland. Deze moeten alsnog in uiterlijk 2027 wel worden gehaald.

De Kaderrichtlijn Water streeft doelen na die ambitieuzer zijn dan op basis van het bestaande Nederlandse beleid zullen worden gerealiseerd. Bestaande maatregelen van het Nederlandse waterbeleid zullen daarom dan ook worden gecontinueerd. In aanvulling op het bestaande beleid, zal de provincie Gelderland de volgende strategie volgen bij het vaststellen van doelen en maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water:

1. Waar mogelijk inzetten op een communautaire aanpak
2. Voldoen aan bestaande (Europese) verplichtingen
3. Gelderland zal voor de stand still in beginsel het jaar 2000 als referentie nemen.
4. Opstellen van haalbare ecologische doelen binnen de randvoorwaarden van de Kaderrichtlijn Water
5. *Gebiedsgerichte aanpak in beschermde gebieden:* in de periode tot 2015 zal de provincie Gelderland prioriteit geven aan behalen van waterkwaliteitsdoelen in beschermde gebieden (de Zwemwater-, Drinkwater-, Nitraat-, Vogel- en Habitatrichtlijn gebieden).

6. *Gebiedsgerichte aanpak in overige actiegebieden*: conform scenario II tot 2015;
7. *Algemene gebiedsgerichte aanpak 2015-2027*: voor de periode na 2015 zal de provincie Gelderland insteken op (aanvullende) gebiedsgerichte doelen en maatregelen in de overige gebieden.
8. *Fasering doelen tot uiterlijk 2027*: de Kaderrichtlijn Water biedt onder voorwaarden mogelijkheden voor faseren van doelen als het bereiken van de goede toestand in 2015 tot onredelijke eisen leidt. Ook de provincie Gelderland zal gebruik moeten maken van de mogelijkheden om het realiseren van de doelen te faseren. Op die manier krijgen de sectoren de tijd om zich aan te passen aan de nieuwe eisen. Daarbij moet worden opgemerkt dat uitstel niet zal leiden tot afstel.

Vaststellen van lagere doelen: de provincie Gelderland streeft ernaar om de doelen van de Kaderrichtlijn Water uiterlijk in 2027 te realiseren. Wanneer specifieke omstandigheden dit voor bepaalde waterlichamen onmogelijk maken, zal daarvoor een ander doel worden geformuleerd. De Kaderrichtlijn Water biedt, onder randvoorwaarden waaronder ten minste stand still, een aantal mogelijkheden om minder strenge doelen te stellen.

3. Wat is een waterlichaam?

De Kaderrichtlijn vraagt om het aanwijzen van oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen. Een oppervlaktewaterlichaam is 'van aanzienlijke omvang, zoals een meer, een waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een deel van een stroom, rivier of kanaal, een overgangswater of een strook kustwater' (uit artikel 2 van de Kaderrichtlijn). Het waterlichaam is de basis-eenheid, de zgn. 'compliance checking unit', waaraan getoetst dient te worden of de Kaderrichtlijn Water-doelstellingen gehaald worden. Hierover zal gerapporteerd moeten worden naar Brussel.

Per waterlichaam wordt een watertype geformuleerd. Elk watertype kent specifieke ecologische doelen, afgeleid van de natuurlijke toestand. De ecologische doelen gelden voor alle waterlichamen.

4. Wat zijn de doelstellingen van de Kaderrichtlijn?

De doelstellingen die de Kaderrichtlijn nastreeft zijn tweeledig: het bereiken van een goede (chemische en ecologische) kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater. De algemene hoofddoelen van de Kaderrichtlijn Water zijn:

- Aquatische ecosystemen voor verdere achteruitgang beschermen en verbeteren;
- Duurzaam gebruik van water bevorderen;
- Verbetering van de waterkwaliteit door een forse vermindering van lozingen, emissies en prioritair stoffen;
- Bewerkstelligen van een aanzienlijke vermindering van huidige en toekomstige verontreiniging van grondwater;
- Voldoen aan de doelstellingen voor beschermde gebieden: de Habitat- en Vogelrichtlijn, de gewasbeschermingsrichtlijn, de zwemwaterrichtlijn en de nitraatrichtlijn.

1 Een waterlichaam is kunstmatig als het door menselijke activiteiten tot stand is gekomen. Een waterlichaam kan als sterk veranderd worden aangemerkt als deze door fysieke wijzigingen (dus hydromorfologie) door menselijke activiteiten wezenlijk zijn veranderd van aard (definities in artikel 2 van de Kaderrichtlijn Water) dat de goede ecologische toestand van het natuurlijke type niet meer haalbaar is. In beginsel is het streven voor sterk veranderde wateren de natuurlijke toestand te herstellen (artikel 4, lid 1), tenzij dit herstel significant negatieve effecten zou hebben op milieu dan wel een aantal beschreven maatschappelijke en economische belangen of vanwege onevenredig hoge kosten niet redelijkerwijs kan worden bereikt (artikel 4, lid 3a).

2 De maatlatten voor natuurlijke, sterk veranderde en kunstmatige wateren zijn nog niet afgerond. Wel is duidelijk dat het gros van de Nederlandse waterlichamen zal worden aangeduid als kunstmatig of sterk veranderd.

3 De goede chemische toestand wordt ondermeer bepaald door de 33 prioritair stoffen, waarvan 18 prioritair gevaarlijke stoffen. De lijst van stoffen is in 2001 vastgesteld door de Europese Commissie. De Europese Commissie is bevoegd tot het vaststellen van de normering van deze stoffen. Definitieve vaststelling van de normering van de prioritair stoffen door de Europese Commissie is voorzien in 2006.

Ecologie

De Kaderrichtlijn Water heeft als doelstelling dat alle natuurlijke wateren in 2015 moeten voldoen aan de zogenaamde goede ecologische toestand (GET). Voor kunstmatige wateren (bijvoorbeeld kanalen) en sterk veranderde wateren (bijvoorbeeld gekanaliseerde beken) geldt een (lagere) ecologische doelstelling (het zogenaamde goed ecologisch potentieel, GEP)¹. De GET en de GEP zijn afgeleid van de ecologische maatlatten² die behoren bij het betreffende watertype.

Chemie

Het bereiken van een goede chemische toestand in 2015 is verplicht voor alle wateren. In de 2004-rapportage is de huidige chemische toestand geïnventariseerd voor een aantal categorieën aan stoffen, drie chemische stofgroepen en drie ecologische stofgroepen. Voor het onderdeel chemie wordt in het bijzonder gekeken naar de Prioritaire stoffen³, de Zwarte lijst stoffen en de Rijn-relevante stoffen. Als onderdeel van de ecologische toestand is gekeken naar de stoffen uit het Schelde-arrest, de Systeemeigen stoffen en naar Overige verontreinigingen. In Bijlage 5 zijn de stoffenlijsten bijgevoegd die gebruikt zijn in de 2004-rapportages 'Karakterisering Deelstroomgebieden', zie ook hieronder.

5. Wat is het verschil tussen inspanningsverplichting en resultaatsverplichting?

Anders dan tot nu toe het geval was in het waterbeleid lijkt de Kaderrichtlijn Water een einde te maken aan de juridisch gezien grote mate van vrijblijvendheid die aan de beleidsdoelen ten aanzien van water zijn verbonden. Meer dan ooit zullen Rijk en EU streng meekijken of de verantwoordelijke partijen zich voldoende inspannen om de gestelde doelen tijdig te realiseren. De Brusselse bestuurscultuur verschilt van de Nederlandse. Een inspanningsverplichting betekent dat de voorgenomen maatregelen ook daadwerkelijk moeten worden gerealiseerd. Wanneer je vreest dat alle redelijkerwijs te nemen maatregelen mogelijk niet leiden tot het halen van de doelen dan moet dat vooraf worden aangegeven. Het behalen van de – nog te bepalen – ecologische- en chemische doelstellingen moet worden beschouwd als een zware inspanningsverplichting. Bij het niet behalen van de doelstellingen kan de Europese wetgever boetes opleggen als blijkt dat er geen- of minimale inspanningen zijn verricht om aan de doelstellingen te voldoen. De Kaderrichtlijn Water richt zich formeel tot de lidstaten en dus kan alleen de nationale overheid rechtstreeks door Brussel worden aangesproken. De nationale overheid dient de verplichtingen uit de Kaderrichtlijn Water te implementeren in de nationale wetgeving. Het Rijk is de eerst verantwoordelijke als het gaat om de implementatie van de Kaderrichtlijn Water. Ze zal ook als eerste worden aangesproken op het niet realiseren van de doelstellingen. Echter, ook de decentrale overheden kunnen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden als waterbeheerder en toezichthouder.

6. Wat is een stroomgebiedsbeheersplan?

Het eerste stroomgebiedsbeheersplan moet in 2009 zijn goedgekeurd. Het doel van het stroomgebiedsbeheersplan is het om per stroomgebied te komen tot een integrale set van afgestemde ecologische en chemische doelen en maatregelen voor oppervlakte- en grondwaterlichamen en beschermde gebieden.

Deze afstemming per (internationaal)stroomgebied tussen regio's en tussen alle waterbeheerders is nieuw en van groot belang om de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water te behalen. Het betreft niet alleen afstemming tussen Nederlandse regio's maar ook internationaal met alle landen waarvan het water via Nederland naar de zee stroomt.

Het stroomgebiedsbeheersplan omvat de volgende hoofdelementen:

- Een algemene beschrijving van de kenmerken van het stroomgebied. Hierbij behoort een kaart met waterlichamen en grondwaterlichamen.
- Een overzicht van de significante belastingen en effecten van menselijke activiteiten op de toestand van het grondwater. Hiertoe behoort een raming van de verontreiniging door puntbronnen, diffuse bronnen, grond- oppervlaktewateronttrekkingen en morfologische veranderingen.
- Een kaart met de beschermde gebieden. Hieronder vallen onder meer: Habitat- en Vogelrichtlijngebieden, (grond)waterlichamen die gebruikt worden de voor drinkwatervoorziening en zwemwateren.
- Een lijst met de milieudoelstellingen voor oppervlaktewaterlichamen, grondwater en beschermde gebieden.
- Een monitoringkaart met waarop de ecologische en chemische toestand van de waterlichamen en de beschermde gebieden wordt vergeleken met de doelen en een kaart waarop de chemische en kwantitatieve toestand van de grondwaterlichamen wordt vergeleken met de doelstellingen.
- Een economische analyse van het watergebruik.
- Een vastgesteld maatregelenprogramma.
- Een register en een samenvatting van alle meer gedetailleerde programma's en beheersplannen.
- Een lijst met activiteiten en maatregelen inzake voorlichting en raadpleging van het publiek.

7. Wat is de Nederlandse ambitie en inzet?

Het Rijk heeft de Nederlandse ambitie en inzet vertaald in de nota 'Pragmatische Implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water in Nederland'.

De staatssecretaris streeft ernaar de Kaderrichtlijn Water voor 1 juli 2004 geïmplementeerd te hebben in de nationale wetgeving (Wet op de Waterhuishouding en de Wet Milieubeheer).

Voor het bepalen van het ambitieniveau van Nederland richting Brussel met betrekking tot de Kaderrichtlijn Water is het bestaande waterbeleid vertaald in nationale omgevingsplannen (NMP4 en NW4) uitgangspunt. Daar waar extra middelen en maatschappelijk draagvlak is kunnen verdergaande doelstellingen worden geformuleerd. Ook zal de Kaderrichtlijn Water een impuls kunnen geven aan stagnerende projecten en beleidsvelden.

Uit het ambitiedocument is duidelijk dat Nederland zelfs met een pragmatische uitvoering van de Kaderrichtlijn Water een forse extra opgave krijgt ten opzichte van de bestaande beleidspraktijk met mogelijk aanzienlijke financieel-economische gevolgen voor de betrokken sectoren. De extra opgave zal ook tot uiting komen in een verdere verhoging van de lokale lasten. De extra opgave van de Kaderrichtlijn Water verschilt per beleidsthema en is grofweg in drie categorieën in te delen: moeilijk haalbaar, haalbaar met extra inspanning boven

op het huidige beleid en haalbaar met voortzetting van het huidige beleid. De haalbaarheid van de verschillende beleidsthema's is als volgt ingeschat:

Moeilijk haalbaar:

- prioritaire stoffen
- eutrofiërende stoffen
- zware metalen en PCB's

Haalbaar met extra inspanning:

- gewasbeschermings- / bestrijdingsmiddelen
- ecologische doelen
- fysieke inrichting en ruimtelijke ordening
- grondwaterkwaliteit en -kwantiteit
- waterbodems
- drinkwatervoorziening

Haalbaar:

- 'nieuwe' stoffen
- kostenterugwinning
- publieke participatie

Bij de implementatie van de Kaderrichtlijn Water volgt de regering drie algemene uitgangspunten uit het Nationale Hoofdlijnenakkoord (mei 2003):

1. Nederland zal voldoen aan de eisen van de Europese richtlijnen;
2. het bestaande Nederlandse waterbeleid zal zoveel mogelijk worden voortgezet;
3. Nederland zal een goede afweging maken tussen de drie p's: planet, profit en people.

(Bron: Ambitienotitie van het rijk: Pragmatische Implementatie Europese Kaderrichtlijn Water in Nederland)

Rijksbeleid, internationale afstemming en afstemming met buurprovincies

Afstemming met Rijksbeleid

Naast de Vierde Nota Waterhuishouding zijn het Vierde Nationale Milieubeleidsplan, het Structuurschema Groene Ruimte, en Nota Ruimte van belang voor het Derde Waterhuishoudingsplan. De Nota Ruimte is verschenen in mei 2004, als kabinetsstandpunt bij de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening, en zal na vaststelling door de Tweede Kamer de Vijfde Nota én het Structuurschema *Groene Ruimte vervangen*.

Hoogwaterbescherming is volgens de Wet op de Waterhuishouding geen verplicht element van het waterhuishoudingsplan. Echter, aan de zorg voor veiligheid bij hoogwater in Gelderland zijn grote economische en maatschappelijke belangen verbonden. Om deze te beschermen is de Gelderse visie op hoogwaterbescherming in dit WHP opgenomen.

Provinciale Staten hebben in 2003 het standpunt ingenomen om de afvoer van hoogwater van de Rijntakken structureel buitendijks te realiseren.

Dit uitgangspunt, rivierwater buitendijks af te voeren, dient als Gelderse input bij de planvorming van het rijksproject Ruimte voor de Rivier. Het standpunt wordt op dit moment verwerkt in het Regioadvies aan de Tweede Kamer voor de PKB Ruimte voor de Rivier.

Anders omgaan met water

Naar aanleiding van de hoogwaters op de grote rivieren van 1993 en 1995 en ook de overlast van de extreme neerslag in 1998 werd duidelijk dat door klimaatverandering, bodemdaling en de toename van het verhard oppervlak het waterbeheer steeds meer onder druk staat. In 1999 is de commissie waterbeheer 21e eeuw ingesteld (WB21). Deze commissie pleitte voor een meer sturende rol voor water in de ruimtelijke ordening. Dit advies is overgenomen in het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water', dat drie belangrijke onderdelen heeft:

1. Waterbeleid moet worden gebaseerd op de stroomgebiedsbenadering.
2. De watertoets is een verplicht onderdeel van bestemmingsplanprocedures en de waterparagraaf een verplicht onderdeel van bestemmingsplannen
3. de 'trits' vasthouden-bergen-afvoeren is leidraad voor de keuze van maatregelen:
 - gebiedseigen (neerslag)water zo lang mogelijk vasthouden
 - neerslagwater zo veel mogelijk in het eigen gebied bergen
 - alleen overtollig water (zo traag mogelijk) afvoeren

Medio 2003 is ter uitvoering van het kabinetsstandpunt het Nationaal Bestuursakkoord Water getekend door het Rijk, het IPO, Unie van Waterschappen en de VNG. Het akkoord moet ertoe leiden dat het watersysteem in 2015 op orde is en dat ook blijft tot minstens 2050, rekening houdend met klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en ruimtelijke ontwikkelingen. In het Nationaal Bestuursakkoord Water zijn taakstellende afspraken opgenomen over veiligheid en overlast. Daarnaast zijn procesafspraken gemaakt over het omgaan met watertekorten, verdroging, verzilting, water(bodem)kwaliteit, sanering waterbodems en ecologie.

De doorvertaling van het bestuursakkoord naar de regio zal in Gelderland zoveel mogelijk plaatsvinden door opname in het Derde Waterhuishoudingsplan en het daarbij behorende uitvoeringsprogramma.

Waterbeheer en ander omgevingsbeleid van het rijk

Voor de ruimtelijke ordening is de 'Nota Ruimte' waarin de principes voor de ruimtelijke inrichting van Nederland worden vastgelegd belangrijk. De waterthema's in deze nota zullen naar verwachting het vergroten van de veiligheid, het beperken van de wateroverlast en het veiligstellen van de zoetwatervoorraad zijn. Daarnaast zal de betreffende nota waarschijnlijk inhaken op bestaande onderwerpen zoals Het Nationaal Bestuursakkoord water, de watertoets, de Europese Kaderrichtlijn Water en Ruimte voor de Rivier. Voor wat betreft het Natuur- en milieubeleid is het Vierde Nationale Milieubeleidsplan van belang. In relatie tot water heeft dit plan vooral aandacht voor de klimaatverandering.

Internationaal waterbeleid

Als benedenstrooms gebied van de rivieren Rijn en Maas kent Gelderland ook een nadrukkelijke samenhang tussen de regionale en (inter)nationale waterhuishouding, vooral op het gebied van veiligheid tegen hoogwater. Daarnaast hebben beleidsontwikkelingen en wetgeving op Europees niveau een toenemende invloed op de Gelderse situatie.

Het Derde Waterhuishoudingsplan van de provincie Gelderland sorteert daar waar mogelijk voor op de invoering van de Europese Kaderrichtlijn Water. De provincie meent dat de ambities van het Derde Waterhuishoudingsplan realistisch zijn en dat de beoogde maatregelen uitvoerbaar zijn. Aan het einde van de planperiode, na de evaluatie van het Derde Waterhuishoudingsplan (eind 2008) stelt de provincie de definitieve doelen en maatregelen vast als onderdeel van de invulling van de Kaderrichtlijn Water. De doelen en maatregelen worden vastgesteld in het (eerste) stroomgebiedsbeheersplan van Rijn en Maas, waar Gelderland onderdeel van uitmaakt. Dit stroomgebiedsbeheersplan heeft een planperiode van 2009 tot 2015 en is het eerste formele product waar de doelen en maatregelen conform de Kaderrichtlijn Water worden gepresenteerd.

Aanduiding functiekaart	Doel / kader	Beperking aan de bedrijfsvoering?	Opbrengstschade?	Blauwe Dienst?	Onvrijwillige hinder/ schadevergoeding
Regionale water- berging	Voorkomen water- overlast Realisatie Nationaal Bestuursakkoord water	Mogelijke teelt beperkingen, geen niet passende ruim- telijke ontwikkelingen	Incidentele inundatie, meestal buiten het groei seizoen; mogelijk beperking aan de bewerkbaar- heid van het land	Ja, nader te onderzoeken	In laatste instantie, eventueel planschade
Zoekgebied Regio- nale Waterberging	Idem	Geen onomkeerbare ruimtelijke ontwik- kelingen	Nee	Nee	Nee
25-jaars bescher- mingszone drink- watervoorziening (niet op de functiekaart)	Beschermen kwaliteit drinkwater (be- staand beleid uit Gelders Milieuplan)	Ja (bestaand beleid uit Gelders Milieu- plan)	Nee	Eventueel	n.v.t.
Bescherming oppervlaktewater voor drinkwater- voorziening	Idem	Beperking emissies (stimulering)	Nee	Ja	n.v.t. eventueel planschade
Hydrologisch beschermings- gebied voor natte landnatuur	Beschermen hydro- logische randvoor- waarden voor natte landnatuur	Nee, waterbeheer afstemmen op grasland; geen nieuwe ontwikke- lingen die de water- huishouding aantasten.	Nee	Eventueel	n.v.t. eventueel planschade
Vernattingszone voor natte land- natuur	zone waarin ver- nattingsmaatregelen worden genomen	Nee, waterbeheer af- stemmen op grasland	Mogelijk natschade door geringere ontwateringsdiepte	Ja	In laatste instantie
50-meterzone rondom HEN- wateren	Beschermen water- kwaliteit waternatuur	Beperking emissies (stimulering) planologische be- perking op teelten met grote milieudruk	Nee	Eventueel	n.v.t. eventueel planschade
10-meterzone rond toestromende wateren naar HEN-wateren	Idem	Beperking emissies (stimulering)	Nee	Ja	Nee

ladder van Keereweër	kwantitatieve aspecten watersysteem			kwalitatieve aspecten watersysteem			
stap	Waterberging	Hydrologische invloedszone en bijbehorende vernattingzone	Waardevol weidevogel- gebied	50-meterzone rond HEN water	10-meterzone toestromende wateren naar HEN wateren	100-jaarszone drinkwater- winning	25-jaarszone drinkwater- winning
1. bescherming	bescherming op basis van ‘stand still’,		Bescherming op basis van ‘stand still’	beperking van milieubelastend grondgebruik		stimulering beperking emissies door vrijwillige af- spraken	Bescherming geregeld in GMP
2. nut en nood- zaak	concretisering zoekgebied	fysieke haalbaar- heid natuurdoel- typen zo nodig herbeoordelen; deels habitatricht- lijn	Deels vogel- richtlijn	fysieke haalbaarheid natuur- doeltypen zo nodig her beoordelen; deels habitatrichtlijn		n.v.t.	n.v.t.
3. schade voorkomen	fysieke maatregelen	aankoop of kavelruil binnen begrensde gebieden				n.v.t.	n.v.t.
4. ondervangen schade	n.v.t.	gebruik technische middelen om schade te ondervangen				n.v.t.	n.v.t.
5. vrijwillige overeenkomst	blauwe diensten						n.v.t.
6. tegemoet- komen schade bij onvrijwillig uitvoeren van maatregelen	mogelijk plan- schade / gewasschade	in Actiegebieden: nadeelcompensatie buiten Actie- gebieden: alleen op vrij willige basis	nadeel- compensatie	in de planperiode niet aan de orde			n.v.t.

(bron: Uitvoeringsaspecten risico-analyse KRW, Fred Wagemaker (RIZA) / Marjolein van Wijngaarden (CRM) – 17 maart 2004

Het gewenste streefniveau is voor wat betreft de waterkwaliteit, gebaseerd op het generieke MTR beleid van het Rijk. Speciale aandacht zal er zijn voor de in de Kaderrichtlijn Water opgenomen stoffen, zoals deze in de bijlage zijn opgenomen. De nog vast te stellen KRW-normen zullen te zijner tijd de MTR-normen vervangen. De KRW-normen zullen vanaf 2009 gaan gelden.

In de onderstaande tabellen staan de stoffen vermeld die voor de Kaderrichtlijn Water de basis van de chemische normering zullen gaan vormen. Weergegeven zijn alleen de aanvullende stoffen waarvoor nog niet in NW4 reeds een MTR was geformuleerd, de MTR's uit NW4 voor de overige stoffen blijven verder onverkort voor van kracht.

Voor de niet-prioritaire stoffen spelen naast de kwaliteitsdoelstellingen die in de vierde Nota waterhuishouding zijn geformuleerd ook de uitwerking van het Schelde-arrest (voor de ingebrekestelling van 76/464/EEG) een rol. Nederland is voor het Schelde bekken ingebreke gesteld en heeft daarvoor een specifiek actieprogramma opgesteld en milieukwaliteitsdoelstellingen afgeleid en formeel vastgelegd (ministeriële beschikking 3 februari 2003). Inmiddels is als gevolg van een tweede ingebrekestellingsprocedure besloten alle milieukwaliteitseisen die voor het Schelde-arrest zijn afgeleid voor geheel Nederland van toepassing te verklaren.

Tabel 1:	Hexachloorcyclohexaan HCH (som)
prioritaire stoffen	Gamma-HCH (Lindaan)
	Isoproturon
	Lood
	Kwik-anorganisch
	Kwik-methyl
alachloor	Naftaleen
Anthraceen	Nikkel
Atrazine	Nonylfenolen
Benzeen	Octylfenolen
Broomdifenylethers (alleen penta DBE)	Benzo(a)pyreen (PAK)
Cadmium	Benzo(b)fluorantheen (PAK)
C10-13 chlooralkanen	Benzo(ghi)peryleen (PAK)
Chloorfenvinfos	Benzo(k)fluorantheen (PAK)
Chloorpyrifos	Indeno(123-cd)pyreen (PAK)
Dichloormethaan	Pentachloorbenzeen
1,2-dichloorethaan	Pentachloorfenol
DEHP (diethylhexylftalaat)	Simazine
Diuron	Tributyltin
Endosulfan	Trichloorbenzeen
Fluorantheen	Trichloormethaan
Hexachloorbenzeen	Trifluarin
Hexachloorbutadieen	

Tabel 2: Stoffen uit 76/464/EG richtlijnen (bijlage IX stoffen)

Stof	toetsnorm KRW-rapportage 2004 Zoetwater		Toets- Methode
	Opgelost (µg/l)	Totaal (µg/l)	
Tetrachloorkoolstof (CCl ₄)		12	Jaargem
p-p-DDT		0,01	Jaargem
DDT (som)		0,025	
Aldrin , Dieldrin, Endrin,			
Isodrin (som)		0,03	Jaargem
Endrin		0,005	Jaargem
Trichlooretheen (TRI)		10	Jaargem
Tetrachlooretheen (PER)		10	Jaargem

Tabel 3: Rijnrelevante stoffen

Stof	toetsnorm KRW-rapportage 2004 Zoetwater		Toets- Methode
	Opgelost (µg/l)	Totaal (µg/l)	
Ammonium-N	Geen toetsnorm		
Arseen	25	32	90%
Chroom	8,7	84	90%
Koper	1,5	3,8	90%
Zink	9,4	40	90%
Bentazon	64	64	90%
Chloortoluron	Geen toetsnorm		
Dichloorvos	0,0007	0,0007	90%
Dichlorprop	40	40	90%
Dimethoat	23	23	90%
Mecoprop (MCP)	4	4	90%
MCPA	2	2	90%
PCB-28	-	0,000244	90%
PCB-52	-	0,00024	90%
PCB-101	-	0,00024	90%
PCB-118	-	0,00024	90%
PCB-138	-	0,00024	90%
PCB-153	-	0,00024	90%
PCB-180	-	0,00024	90%
4-chloranilin	2	2	90%
Dibutyltin	Geen toetsnorm		

Tabel 4: Overige fysisch-chemische parameters

Stof	toetsnorm KRW-rapportage 2004 Zoetwater	Toetsmethode
Totaal fosfaat (mg P/l)	0,15	Zomergem (apr-sep)
Totaal stikstof (mg N/l)	2,2	Zomergem (apr-sep)
Chloride (mg/l)	200	90%
Temperatuur (oC)	25	Maximum
Zuurstof (mg/l)	5	Minimum (ochtend)
Zuurgraad (pH)	Nog geen toetsnormen beschikbaar	
Doorzicht (meters)	0,4	Zomergem (apr-sep)

Afvoer

de hoeveelheid water die per tijdseenheid uit een gebied stroomt

Afvoercapaciteit

de hoogste afvoer die onder bepaalde omstandigheden een waterloop of kunstwerk passeren

Afvoeren

afvoeren is het passief (vrije lozing) of actief (via gemalen) buiten het stroomgebied afvoeren van water.

Afwatering

transport van water via een waterlopenstelsel naar een lozingspunt, van waar het water kunstmatig of onder vrij verval uit het gebied wordt geleid

Afwentelen

het ongevraagd aan anderen overdragen van problemen met waterkwaliteit en aan- en afvoer van water of de daarmee gepaard gaande kosten en bestuurlijke verantwoordelijkheid

Beheergebied

het gebied waarover de waterbeheerder het beheer voert

Bergen

bergen is het streven om via waterhuishoudkundige ingrepen tijdelijk (in orde van dagen) oppervlaktewater te bergen in de A-waterlopen of in gebieden of reservoirs die vanuit deze waterlopen tijdelijk passief of actief met (extra) water worden gevuld, met het oog op reductie van de hoogste afvoeren of de hoogste openwaterstanden

Bergingscapaciteit

het volume water dat binnen een bepaald gebied kan worden geborgen tussen het streefpeil en het - volgens de normen - aanvaardbaar hoogste peil, meestal uitgedrukt in kubieke meters

Boezem

stelsel van grote wateren en kanalen waarop het water van lagere polders wordt uitgemalen, ten behoeve van berging en lozing op het buitenwater

Droogteschade

landbouwschade door lagere opbrengst van landbouwgewassen en/of hogere productiekosten als gevolg van watertekorten in droge perioden

Duurzaam

kwalificatie van activiteiten en ontwikkelingen, die enerzijds voorzien in de behoefte van de huidige generatie, maar anderzijds niet leiden tot beperkingen voor toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien

Flexibel peilbeheer

het toestaan van ruime marges waarbinnen het waterpeil mag fluctueren, met het doel om afwenteling van problemen zoveel mogelijk te voorkomen

Functie

een vorm van grondgebruik of een activiteit, die afhankelijk is van en specifiek eisen stelt aan economisch en ecologisch belang

GGOR

Gewenste Grond- en OppervlaktewaterRegime. Methode waarbij bepaald wordt welke grond- en oppervlaktewaterpeil het meest optimaal is voor de functies die aan het gebied zijn toegekend.

Infiltratie

het wegzakken van water in de bodem

Inundatie

het onder water lopen van land (overstroming)

Klink

daling van de bodem door een te diepe ontwatering

Kwel

grondwater dat toestroomt uit naastgelegen of hoger gelegen gebieden, en uiteindelijk door opwaartse druk in het oppervlaktewater terechtkomt, of in de bodem opstijgt tot aan de wortelzone.

Natschade

landbouwschade door lagere opbrengst van landbouw-gewassen en/of door hogere productiekosten als gevolg van te hoge waterstanden in natte perioden

Normen

eisen waaraan de inrichting en het beheer van waterkeringen en watersystemen moeten voldoen om voldoende bescherming tegen overstroming en tegen wateroverlast bij hoge buitenwaterstanden of hevige neerslag. Normen worden per dijkkring of per stroomgebied vastgesteld volgens een landelijke systematiek gebaseerd op risico's (= kans * gevolg)

Ontwatering

afvoer van water uit percelen, over en door de grond, eventueel via drains en greppels, naar een stelsel van waterlopen

Peilbeheer

regelen van het waterpeil in het oppervlaktewaterdoor middel van stuwen, sluizen en gemalen en door het inlaten en afvoeren van water

Retentiegebied

een gebied, dat structureel onderdeel is van het watersysteem, bedoeld om voldoende bergingscapaciteit te creëren en daarmee te voldoen aan de gestelde normen; water wordt hier geborgen in tijden van hoge afvoer om waterstanden te verlagen

Riooloverstort

constructie in een rioleringsstelsel waardoor bij hevige regenval het water uit de riolering ongezuiverd op het oppervlaktewater wordt geloosd

Ruimte voor de rivier

Nationaal project gericht op het realiseren van meer veiligheid tegen overstroming in de grote rivieren.

Stroomgebied

internationaal: een gebied vanwaar al over het oppervlak lopende water via een reeks stromen, rivieren en eventueel meren door één riviermond, estuarium of delta in zee stroomt.

regionaal: een gebied waaruit het afstromende water uiteindelijk via één bepaalde waterloop wordt afgevoerd

Stroomgebied-benadering

watersysteembenadering op het niveau van een stroomgebied, waarbij het grond- en oppervlaktewater-systeem in samenhang wordt beschouwd in relatie tot de verschillende vormen van grondgebruik (functies)

Vasthouden

vasthouden is het streven om via ingrepen in het hydrologisch systeem tijdelijk (in orde van dagen) het neerslagoverschot te bergen op de plek waar de neerslag valt (dus zonder horizontaal transport) met het oog op het reduceren van de hoogste afvoeren. Vasthouden is dus bergen bij de bron; het proces van tijdelijk bergen van water tot op het moment dat de afvoer aankomt bij de waterlopen in beheer van het waterschap.

Veerkracht

het vermogen van systemen (of onderdelen daarvan) om zodanig te reageren op veranderende omstandigheden of verstoringen dat essentiële kenmerken hersteld worden

Verdroging

schade aan grondwaterafhankelijke natuur die optreedt als door menselijk ingrijpen de grondwaterstand daalt of de kwel afneemt, of als de waterkwaliteit verslechtert door het inlaten van gebiedsvreemd water

Waterbeheer

het geheel van activiteiten, die de waterbeheerder onderneemt, om de juiste hoeveelheid water op de juiste plaats te krijgen, alsmede de zorg voor een goede kwaliteit van watersystemen in al hun facetten

Wateroverlast

een niet directe levensbedreigende situatie ver oorzaakt door extreme neerslag of hoge rivierafvoeren, waarbij inundatie optreedt, die leidt tot waterschade aan huizen, gebouwen, gewassen, bouwwerken, etc.

Watersysteem

een samenhangend geografisch afgebakend, geheel van grond- en oppervlaktewater, inclusief de ruimte die relevant is voor het functioneren van dit soort systeem en de daarbij behorende ecologische component.

Waterketen

Verzamelaam voor het watersysteem vanaf de winning in een grondwaterbron, via leidingen naar de gebruiker, tot en met de afvoer door het riool en de zuivering in de RWZI.

Afkortingen

In de tekst is zoveel mogelijk het gebruik van afkortingen vermeden, met uitzondering van de termen GGOR, HEN-water en SED-water.

AGOR	Actuele Grond- en Oppervlaktewater Regime
EHS	Ecologische HoofdStructuur
GGOR	Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime
GMP	Gelders Milieu Plan
GS	Gedeputeerde Staten
GW	Grondwaterwet
HEN	Hoogste Ecologische Niveau
ICES	Interdepartementale Commissie voor economische structuurversterking
IPO	Interprovinciaal Overleg
ISV II	Tweede Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
MTR	Maximaal Toelaatbaar Risico
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NVVP	Nationaal Verkeers- en VervoerPlan
OGOR	Optimale Grond- en Oppervlaktewater Regime
PKB	Planologische Kern Beslissing
POP	Plattelands Ontwikkelings Programma
PVVP	Provinciaal Verkeers en Vervoers Plan
RWS	Rijkswaterstaat
RWSR	Regionale Watersysteem Rapportage
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SED	Specifiek Ecologische Doelstelling
SGB	Subsidie Gebiedsgericht Beleid
SGR II	Tweede Structuurschema Groene Ruimte
SVG	Subsidie Verdrogingsbestrijding Gelderland
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WB21	Waterbeheer 21e eeuw
WHVBZ	Wet Hygiëne badinrichtingen en zwemgelegenheden
WWH	Wet op de Waterhuishouding
WVO	Wet verontreiniging Oppervlaktewateren

Functie zwemwater provinciale wateren

Veluwe:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Kievitsveld	Epe	dagrecreatieobject
Heerderstrand	Heerde	dagrecreatieobject
Zandenplas	Nunspeet	dagrecreatieobject
Bussloo	Voorst	dagrecreatieobject
Cortenoever	Brummen	wilde zwemplaats

Oost Gelderland:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Blauwe Meer	Dinxperlo	natuurswembad
De Waay	Duiven	natuurswembad
De Breuly	Zevenaar	natuurswembad
Het Kwartier	Zevenaar	natuurswembad
De Fontein	Eibergen	zwemplaats bij camping
Scholtenhof	Gendringen	zwemplaats bij camping
Slootermeer	Gendringen	natuurswembad
De Waay	Westervoort	wilde zwemplaats
Slingeplas	Aalten	dagrecreatieobject
Stroombroek	Bergh	dagrecreatieobject
Hambroek	Borculo	dagrecreatieobject
't Hilgelo	Winterswijk	dagrecreatieobject
Nevelhorst	Didam	recreatiestrand
De Vrolijk	Lochem	zwemplaats bij camping
Kempersplas	Bergh	zwemplaats bij camping

Vallei en Eem:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
De Zanding	Ede	zwemplaats bij camping
Overbos	Hoevelaken	zwemplaats bij camping
Zeumeren	Barneveld	dagrecreatieobject

Rivierengebied:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
De Rotonde	Geldermalsen	natuurswembad
Betuwestrand	Geldermalsen	natuurswembad
In den Boomgaard	Buren	natuurswembad
De Meent	Buren	dagrecreatieobject
De Beldert	Buren	dagrecreatieobject
Groene Heuvels	Beuningen	dagrecreatieobject
Slijk Ewijk	Overbetuwe	dagrecreatieobject
Rijkerswoerdse plas	Overbetuwe	dagrecreatieobject
Berendonck	Wijchen	dagrecreatieobject
Walburgen	Lingewaard	natuurswembad
Lingebos	Lingewaard	dagrecreatieobject

De Wiel	Lingewaal	natuurswembad
Rietput Heukelum	Lingewaal	wilde zwemplaats
Wylerbergmeer	Ubbergen	dagrecreatieobject

Functie zwemwater rijkswateren

Directie IJsselmeergebied:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Dolfinarium	Harderwijk	recreatiestrand
Strand Horst	Ermelo	dagrecreatieobject
Nieuw Hulckesteijn	Nijkerk	dagrecreatieobject
Strand Nulde	Putten	dagrecreatieobject
Veluwestrand	Elburg	zwemplaats bij camping
Hoophuizen	Nunspeet	zwemplaats bij camping

Directie Limburg:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Zandmeren	Maasdriel	dagrecreatieobject
Gouden Ham	West Maas en Waal	dagrecreatieobject
Maaszicht	Maasdriel	zwemplaats bij camping
de Greffling	West Maas en Waal	zwemplaats bij camping

Directie Zuid-Holland:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Strandbad Well	Maasdriel	recreatiestrand
Neswaarden	Zaltbommel	recreatiestrand
De Rietschoof	Zaltbommel	zwemplaats bij camping

Directie Oost:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Peppelweide	Lingewaard	natuurswembad
Rhederlaag	Angerlo	dagrecreatieobject
Eiland van Maurik	Buren	dagrecreatieobject
de Byland	Rijnwaarden	dagrecreatieobject
Bemmelse Waard	Lingewaard	wilde zwemplaats
IJsselstrand	Doesburg	recreatiestrand
Bisonbaai	Ubbergen	wilde zwemplaats
Scherpenhof	Voorst	zwemplaats bij camping

Functie zwemwater wordt overwogen voor de provinciale wateren*Veluwe:*

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type water</i>
Landgoed 't Loo	Oldebroek	zwemplaats bij camping

Oost Gelderland:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Strandbad Winterswijk	Winterswijk	natuurzwembad
Bronsbergermeer	Zutphen	wilde zwemplaats

Rivierengebied:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Kalenbergse plas	Geldermalsen	wilde zwemplaats

Functie zwemwater wordt overwogen voor de rijkswateren*Directie IJsselmeergebied:*

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type water</i>
De Oude Pol	Nunspeet	zwemplaats bij camping

Directie Oost:

<i>Naam</i>	<i>gemeente</i>	<i>type zwemwater</i>
Dorado Beach	Steenderen	zwemplaats bij camping

Regeling	reden van aanpassing	onderwerpen van aanpassing	termijn
waterhuishouding			
Verordening waterhuishouding Gelderland	Achterstallig: in werking treding waterschap Rivierenland op 1 januari 2002	Splitsen in verordening Gelderland en verordening Rivierenland Opschonen: waterschap de Schipbeek, gemeenten Arnhem, Rheden etc. verwijderen	2005
	Met oog op uitbreiding rivierenland per 1 januari 2005	Verordening waterhuishouding Rivierenland samen met andere buurprovincies herzien: harmoniseren	2005
Alle verordeningen waterhuishouding	Vanwege wijziging Wet op de waterhuishouding ivm KRW per eind 2004	Wijzigingen WWH zonodig doorvoeren in verordeningen	2005
Verordening waterhuishouding Gelderland (en/of afzonderlijke verordeningen per waterschap)	Beleid WHP per 1 januari 2005	Opname voortgangs- rapportageverplichting Verplichting vaststelling ggor als onderdeel beheersplan/ regeling peilbesluiten Eventueel uitwerking beheers- plannen door waterschappen invoeren	2005
waterkwaliteit			
Verordening waterkwaliteit Rivierenland	Uitbreiding waterschap Rivierenland per 1 januari 2005/ Wijziging WVO per 2003	Opnieuw vaststellen met buurprovincies, harmoniseren/ verordeningen waterkwaliteit laten vervallen?	2005
grondwater			
Grondwaterverordening Gelderland	Beleid WHP per 1 januari 2005 en moderniseren	Algemene regels moderniseren Kaart bij verordening aanpassen aan WHP en/of vergunnings- en registratiegrenzen aanpassen, onder meer beregeningsver- gunning in hydrologische beïnvloedingszones Eventueel iets over KWO's regelen Eventueel horen commissie schrappen Eventueel calamiteitenregeling opnemen	2005

Regeling	reden van aanpassing	onderwerpen van aanpassing	termijn
Grondwaterheffingsverordening	Vanwege problemen in beroepszaken (2003) en moderniseren	Begrip houder definiëren Eventueel alle retourbemalingen in mindering brengen? Eventueel tarief aanpassen	2005
Waterkering			
Verordening waterkering Gelderland	Uitbreiding waterschap Riviereland per 1 januari 2005 Beleid WHP per 1 januari 2005	Toepassingsgebied vergroten? Regelen dat provincie normering regionale keringen bepaalt.	2006 2005
Water integraal			
Integrale waterverordening	Opstelling Integrale Waterwet per 2009	Samenvoegen alle waterverordeningen conform Integrale Waterwet Regelen overdracht grondwaterbeheer	2008/ 2009
Reglementering			
Algemeen reglement voor het waterschap Rivierenland	Afspraak gemaakt in kader uitbreiding waterschap Rivierenland per 1 januari 2005	Discussie voeren over wegentaak en deze evt. schrappen	2007
Kiesreglement voor het waterschap Rivierenland	Verkiezingen in 2005	Eventueel internet kiezen toevoegen	2004/ 2005
Reglementen waterschappen	Beleid WHP per 1 januari 2005	Toezietsbepalingen beter regelen (meldplicht, goedkeuring, aanwijziging A-watergangen (lijstje Hans ten Brinke))	2006
Reglementen waterschappen	Wijziging Waterschapswet vanwege IBO per 2007	Bestuurssamenstelling aanpassen Uitgangspunten kostentoedeling aanpassen Toezicht aanpassen NB vooraf ontwikkeling visie nodig!	2005/ 2007

